

రాగిణీకుమారి నివాసము కలకత్తా నగరము. ఆమె తండ్రి పేరు ఫణీంద్రనాథబోసు; తల్లి పేరు శివకామినీదాసి. తండ్రి కలకత్తానగరమున వైద్యవృత్తి వలన జీవించుచుండెను. రాబడి యంత యధికముగ లేకున్నను వారుమాత్రము గౌరవముగనే జీవించుచుండిరి. రాగిణీకుమారి మిగుల సౌందర్యవతి. ఆమె మొగము చందురుని హాసించుచుండెను. అంతియగాక యాయమ మిగుల గుణవతి. తండ్రికి తన కుమారి తను ఉన్న తవిద్యలు చదివిపవలయునని కోరిక. రాగిణీకుమారికి పదునాతేండ్ల ప్రాయము. ఆయమ నాల్గవఘోరమును క్వీను ఎలిజబెత్తు కళాశాలలో చదువుచుండెను. పిల్ల లండఱిలో నామెయే తెలివితేటలలో మిన్నయగుటచేత నుపాధ్యాయినులెల్ల రాయమ్మాయి యన్న ప్రాణపదముగ నెంచుచుండిరి. విద్య వినయమున్నప్పడే రాణించును. రాగిణీదేవి మూర్తిభవించిన వినయదేవత. ఇంతియగాక యాయమశీల మెంతయు కొనియాడదగినది. బడికి వేళ యతిక్రమింపకుండ నరిగి తన పాఠములనెల్ల క్రమముదప్పకుండగ వల్లించి మరల యింటి కరుగుదెంచిన తోడనే తన మాతృదేవతకు గృహకృత్యములలో సాహాయ్య మొనరించు చుండెడిది.

ఆదివారపు సెలవు దినములయందు రాగిణీదేవి తన చెలికత్తెలతో సముద్రపు టొడ్డు

నకు పికారున కేగుచుండెడిది. ఒకనా డామె తన వాడుకచొప్పున చెలికత్తెలతో సముద్రపు టొడ్డునకు పికారేగినది. కాలమానము వాతావరణమును చాల బాగుండుటచే చెలికత్తెలామెను జలక్రీడలకై ప్రోత్సహించిరి. వారి మాటలు కాదనజాలక రాగిణీదేవికూడ వారితోడ సముద్రజలములయందు క్రీడ నొనర్ప మొదలిడెను. కర్మవశమున రాగిణీదేవి కాలు జారి చెలికత్తెల చేతుల పట్టు విడచి సముద్రమున పడిపోయెను. చెలికత్తె లెల్లరు భీతమన స్కలై యార్తనినాదము లొనర్చుచు నచటి కనతి దూరమున గూర్చుండియుండిన పురుషులను బిల్చివారికి జరిగిన సంగతిని వివరించిరి. కాని యా పురుషులెల్లరు 'అయ్యో, పాపము' అనువారలే కాని యొక్కడైన నా గభీరజలముల దిగి యా లలనావతంసమును మృత్యుగ హ్వరమునుండి తప్పించువాడు లేకపోయెను.

అప్పుడే గాలిపికారున కరుదెంచుచున్న యదుభూషణు డను యువకు డీ జనసమూహమును సమీపించి వారివలన జరిగిన సంగతి నెఱింగి దన ప్రాణములనేని లక్ష్యపెట్టక సముద్రము పోటివేళయందున్న దని జడియక యదటున నా గభీర జలరాశి మధ్యంబున దుమికి మిగుల కష్టముతో గలయవెదకి దూపంబున సుధాబ్ధిఃట్టియగు నిందిరను తిరస్కరించు జలజాతాక్షి రాగిణీకుమారిని దన బాహువుల

చే పట్టుకొని తీరమును జేర్చెను. ఇది వీక్షించు చున్న జనులెల్లరు నా యువకుని ధైర్యస్థైర్యముల వేవిధముల గొనినూడిరి.

రాగిణీదేవి చైతన్యవిహీనయై యుండెను. యదుభూషణుడు దగ్గరనున్న చిదుగుల నేరిచి తెచ్చి యగ్ని రగుల్కొల్పి రాగిణీదేవికి ఉష్ణమును కలిగించెను. కొంతసేపటికి శతప్రతేక్షణయగు రాగిణీ కన్నుల దెరచి తన ప్రాణ రక్షకుడగు యదుభూషణునకు వందనము లర్పించి తన కంఠముననున్న యొక బంగరుగొలుసును బహుమతిగ నీయబోయెను. కాని యదుభూషణు డా కాంచనాభరణమును వందనములతో నామెకే ఇచ్చి యొక బండిని గొనితెచ్చి యా యిందుముఖుని పితృగృహమునకు గొంపోయెను. జరిగిన కథయంతయు రాగిణీకుమారివలన నామె తలదండ్రు లాలకించి యదుభూషణుని తమ కొనర్చిన యుషకృతి కభినందించి యప్పుడప్పుడు తమ గృహమున కిరుగుదెంచుచుండుమని ప్రార్థించిరి.

యదుభూషణుడు ప్రవేశపరీక్షకు చదువుచుండెను. అతడు తన తరగతి యందలి విద్యార్థు లందఱికన్న మిగుల చురుకైనవాడు. అంతియకాక యతని కీతయన్న మిగుల సరదా. 'అఖిలభారత-ఈతపందెము'లో నాతడు మొదటివాడుగా గెలిచి 'కింగుజార్జి' సువర్ణపతకమును బొందెను.

యదుభూషణుడు పైన వివరించిన సంగతులు జరిగినప్పటినుండియు రాగిణీకుమారి

యింటికి తరుచు వెళ్లుచుండెడివాడు. రాగిణీకుమారియు తనకు దెలియని పాఠముల నీతని వలన దెలిసికొని బాగుగ చదువుకొనుచుండెను.

కాలక్రమమున వారిస్నేహము మోహముక్రింద పరిణమించినది. ఇందిర యా శరదిందువదన; అరవిందనాభు డా యదుభూషణుడు. వారిరువురు సుగుణయుతులు; అనురూపవంతులు; విద్యాసంపన్నులు అట్టివా రొకరి నొకరు ప్రేమించుటలో నేమి యాశ్చర్యము?

శివకామిని విద్యావిహీన. ఆమె కెంత నేపును ధనవంతుడగు నల్లుడు దొరకవలయుననియే కోరిక.

కొమార్తె నున్నతవిద్యకై చదివించుటాభిలతి కెంతమాత్రము నిష్టములేదు. కలకత్తా నగరమున నంబాలాల్ అను లక్షాధికారి కలడు. అతడు విద్యాశూన్యుడు. అంతియకాక స్ఫోటకమువలన నాతని రూపముగూడ వికృతముగ నుండెను. అతనిభార్య కాలధర్మమొందెను. శివకామిని వారి యింటి కేగి తనకొమరిత రాగిణిని వివాహ మొనరించు కొనవలసినదని కోరెను. వారి కింతకన్న నేమి కావలయును? వారొప్పుకొనిరి. తండ్రికి రాగిణిని యదుభూషణున కిచ్చి వివాహ మొనరింపవలయునని కోరిక గ నున్నది. యదుభూషణుడు లక్షాధికారి గాకున్నను విద్యావంతుడు.

రాగిణిని అంబాలాలున కీయనియెడల యే నూతిలోనో, గోతిలోనో పడుదునని పట్టుబట్టుట

కొని శివకామిని అన్నాహారముల వర్జించి కూర్చుండెను. చివరకు భర్తగూడ లొంగిపోవలసివచ్చెను. ప్రియసుత దీనాలాపము లాయమ చెవి జొరలేదు. యదుభూషణు డొనరించిన యుపకార మింతలోనే యామె స్మృతి పథమునుండి మాయమైనది. ఆమె కంబాలాలుని లక్షరూపాయలు దప్ప నింకేమియు గోచరింప లేదు. చివరకు రాగిణీకుమారిని అంబాలాలున కిచ్చుటయే స్థిరపడినది. యదుభూషణు డీవార్త రాగిణీ వదనమునుండి వినినంతనే మొదలునటకబడిన కదళీతగువువోలెనేలంగూలి కొంత తడవునకు స్వహా దెచ్చుకొని మిగుల విచారించెను. రాగిణీకుమారికి గూడ నేమిచేయుటకును దోచలేదు. దైవసమానుఁగు తలిదండ్రుల మాట ధిక్కరించుట యామె కెంతయో పాపకార్యముగ దోచినది. అందువలన యదుభూషణుని తనపై యాశ వదలుకొనుమని చెప్పివైచి తలిదండ్రుల గాంచి "జననీజనకులారా, ఈ దేహము మీవలన నుత్పత్తియైనది. నా సుఖమును చూడవలసిన మీరలే యివ్వధమున నా గొంతుకోయ దలచుచుండ నిక నాకు దిక్కెవ్వరు? మీ మాటకు నేనెదురుపల్కను గావున మీ చిత్తమువచ్చినవారికి నన్నిచ్చి పెండ్లి నేయుడు." అనగా విని శివకామిని హర్షపులకితగాత్రిమై అంబాలాలు ఇంటి కరిగి ముహూర్తము త్వరలోననే కుదుర్చుకొని వచ్చెను. వివాహ దినము సమీపించినది. రాగిణీదేవిని చీని చీనాంబరములతోడను, అమూల్య రత్నా

భరణముల తోడను అత్యద్భుతముగ నలంకరించిరి. కాని పూర్ణిమాశశాంకు దిరస్కరించునామె మోముదమ్మిపై మాత్రము కత్తివైచినను నెత్తురుచుక్కలేదు. ఆమె యాననము చింతాకులితమై యుండెను. పెండ్లికొమరుడును పెండ్లికొమరితయు, రంగీతోలావీధిగుండ శ్రీరామచంద్రుని యాలయమున వివాహ మాడుటకై యూరేగింపుతో బయలువెడలిరి. తల్లిదండ్రులును, బంధుమిత్రులును మహోత్సాహముతో యూరేగింపు వెంట నడుచుచుండిరి. ఊరేగింపు జుమ్మామశీదును సమీపించినది. ఆ సమయమున ఉత్తరహిందూస్థాన మంతయు హిందూమహమ్మదీయ కలహములతో నిండియుండెను. మహమ్మదీయులయందు సంఘీభావము గలదు. అంతియగాక మతమన్నచో వారు తమ ప్రాణములనైన నర్పించుటకు వెనుదీయరు. బజాభజంత్రీలతో ఉత్సవము ముందునకు పోవుచుండెను. ఒక్కొక్కమంది మహమ్మదీయులు తాముండిన జుమ్మామశీదునుండి వెలువడి యూరేగింపుపై బడి లాతీలతో మోద మొదలిడిరి. తన యనుంగుత్తి గానున్న రాగిణీదేవిని రక్షించుటకైన యత్నింపక అంబాలాలు పిరికిపందయై యీ దేహము శాశ్వతమైనదని యెంచి కాలికి బుద్ధి సెప్పి పారిపోయెను. రాగిణీదేవి తల్లియు తండ్రియు అంబాలాలు చర్యనుగాంచి మిక్కిలి వ్యసనపడిరి. శివకామిని యుక్తాయుక్తముల నెఱుంగక యిట్టివానికి తనతనయ నర్పింపదలచినందల కెంతేనియు మదిజింతి

చెను. కాని కాలము విషమస్థితియందుం
 దుండెను. కాలాగ్నిరుద్రులవలె మహమ్మదీ
 యులు హిందూ-ఉత్సవమందున్న వారిపై బడి
 మోదుచుండిరి. అందఱును తమకు మరణ
 మకాలమున రానున్నదా యని వగచుచుం
 డిరి. అట్టియెడ యదుభూషణు డాత్రోవను
 పోవుచు నాదురంతమునుజూచెను. ఆతనిరక్తనా
 శములయం దుష్టరక్తము ప్రవహించుచున్నది.
 చేతిలో నొక్కకట్టి తప్ప వేరు ఆయుధమె
 ద్దియునులేదు. పరిస్థితులగాంచి యాతడించు
 కేనియు వెనుదీయలేదు. తలచుకొనినయెడల
 నింకొక సందుగుండ నాతడు నిరపాయముగ
 దాటిపోగలడు కాని యితరులకు కష్టసమయ
 ములయందు తోడ్పడుట యాతనికి చిన్నప్పటి
 నుండియు నలవాటు. చుట్టుపక్కల షాపులపై
 గూరుచుండి తమాషాను పరికించుచున్న
 హిందూవర్తకులతో నాతడిట్టలనియెను “వైం
 దవ యువకులారా” ఏల యీ లీల చూచుచు
 నూరకున్న వారు? మీనాశములయం దా భీమ
 సేనుని రక్తము పారుటలేదా! సింహశార్దూల
 ముల చించిచెండాడిన భరతుని భూమియందు

జన్మించినమీ కీపిటికితన మెట్లు లభించినది?
 జన్మలశాశ్వతము. మనకు మరణ మెపు
 డైన నున్నదియే. వీరమరణమును పొందిన జన్మ
 రహితమగు వీరస్వర్గమును జూరగొందుము.
 లేక విజయులమైన యబలామానసంరక్షణ
 పుణ్యఫలమును బడయుదుము.” అని వీరాలాప
 ములబల్కి వారినెల్లర దనవెంట నిడుకొని
 మహమ్మదీయులనెల్లర తన యవక్రవిక్రమం
 బున బారదోలి పెద్దివారినందఱిని మృత్యుగ
 హ్వారమునుండి రక్షించెను. పెద్దికూతురు
 రాగిణీదేవి తన ప్రాణరక్షకుడు యదుభూష
 ణుడే యని వినినప్పుడు పొందిన యానంద మిం
 తింతయనరాదు. శివకామిని ఫణీంద్రుడు ఆ య
 దుభూషణుని భూషించి యనుకొన్న ముహూ
 ర్తమునకే శ్రీ రామచంద్రుని యాలయమున
 రాగిణీకుమారిని కన్యాదాన మొనరించిరి.
 నూతన దంపతులు పొందిన యానందమునకు
 మేర లేదు. శ్రీరామచంద్రుని కరుణవలన నా
 దంపతులు చిరకాలము మానవసేవ యొన
 ర్చుచు తమ జన్మమును సార్థక మొనర్చుకొనిరి.